

РЕШЕНИЕ

№ 77

гр. София, 16.07.2018 г.

ВИМЕТО НА НАРОДА

Върховният касационен съд на Република България, Второ наказателно отделение, в публично заседание на тридесети март през две хиляди и осемнадесета година в състав :

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Жанина Начева

ЧЛЕНОВЕ: 1. Теодора Стамболова

2. Петя Шишкова

при секретаря Кр. Павлова в присъствието на прокурора Симов изслуша докладваното от съдия Ж. Начева наказателно дело № 118 по описа за 2018 г. и за да се произнесе, взе предвид следното:

Касационното производство е образувано по жалба на подсъдимия Н. И. К., на подсъдимия Г. Р. Б. и на негов защитник против решение № 441 от 24.10.2017 г. на Софийския апелативен съд по в. н. о. х. д. № 534/2017 г.

В жалбата на подсъдимия К. е релевирано касационното основание по чл. 348, ал. 1, т. 2 НПК поради допуснато нарушение на принципите по чл. 13 и чл. 14 НПК, тъй като при обективно и пълно изследване на доказателствата по делото въззивният съд не би достигнал до извод, че вината е установена по несъмнен начин. Твърди се, че съдът неоснователно е кредитирал изцяло обясненията на подсъдимия Б.; по делото не било установено, включително от показанията на св. Я. Б., нито подсъдимият да е бил лицето, осъществило телефонно обаждање от скрит номер със св. В., нито твърдението на подсъдимия Б. за предаване на сумата от 3000 лева в гр. В.; наложеното наказание е явно несправедливо – касационен повод по чл. 348, ал. 1, т. 3 НПК, заради подценените по

тежест смекчаващи отговорността обстоятелства и надценените обстоятелства за степента на обществена опасност на деянието и на дееца.

В жалбите на подсъдимия Б. и на негов защитник са отбелязани касационните основания по чл. 348, ал. 1, т. 1-3 НПК – нарушение на закона и явна несправедливост на наказанието. Подкрепени са с доводите, че при правилно установени факти съдът незаконосъобразно е приел общност на умисъла с подсъдимия К.; не дал оценка на довода, че контактите на подсъдимия К. със св. В. и св. Д. датират още от края на 2015 г., докато според доказателствата той се включил в техните действия поне три месеца по-късно; телефонът му бил поискан от подсъдимия К. без да знае с кого и по каква причина е провеждал разговора; от доказателствата се установявало, че подсъдимият К. е използвал подсъдимия Б. и св. С., чиито безкористни действия не се различавали помежду си; съдебните мотиви съдържали и противоречие кой от двамата подсъдими е влязъл в контакт със св. В.; съдът неубедително и в различие с доказателствата приел съставомерност на извършеното под формата на помагачество и използването на изнудване; липсвал общия умисъл и користната цел на подсъдимия, която законът изисква; наложеното наказание е явно несправедливо предвид смекчаващите отговорността обстоятелства (добросъвестно процесуално поведение, пълни и подробни обяснения, с които допринесъл за разкриване на обективната истина). Направени са алтернативни искания – за отмяна на решението и оправдаване на подсъдимия по обвинението или за изменение на решението с преквалифициране на деянието по чл. 301, ал. 1 вр. чл. 20, ал. 4 НК, както и за намаляване на наказанието.

В съдебно заседание защитникът (адв. Р.) на подсъдимия К. поддържа в пълен обем жалбата и моли да бъде уважена.

Защитникът (адв. Б.) на подсъдимия Б. споделя доводите в подадените касационни жалби, освен оплакването за необоснованост.

Прокурорът от Върховна касационна прокуратура дава заключение, че жалбите са неоснователни и решението следва да бъде оставено в сила.

Върховният касационен съд, след като обсъди доводите в жалбите, съображенията на страните и извърши проверка на атакувания съдебен акт в пределите по чл. 347 ал. 1 от НПК, намери следното:

С присъда № 2 от 30.01.2017 г. на Врачанския окръжен съд по н. о. х. д. № 146/2016 г. подсъдимият Н. И. К. е признат за виновен в това, за времето от неустановена дата в началото на 2015 г. до 8.11.2015 г., на различни места на територията на страната, при условията на продължавано престъпление в качеството си на длъжностно лице сам и в съучастие, като извършител, с подсъдимия Г. Р. Б. като помагач, да е поискал и да е приел дар от Т. П. В. и Е. С. А. - парична сума в общ размер от шест хиляди лева, която не му се следва, за да извърши действия по служба, като подкупът е извършен чрез изнудване посредством злоупотреба със служебното положение, поради което и на основание чл. 302, т. 2 вр. чл. 301, ал. 1 вр. чл. 26, ал.1 вр. чл. 20, ал. 2 НК и чл. 54 НК е наложено наказание от четири години и шест месеца лишаване от свобода, глоба в размер на шест хиляди лева и лишаване от право по чл. 37, ал. 1, т. 6 НК за срок от шест години. Определен е първоначален общ режим на изтърпяване на наказанието лишаване от свобода и затворническо общезитие от открит тип. На основание чл. 307а НК сумата, предмет на престъплението е присъдена в полза на държавата. Подсъдимият К. е признат за невинен и оправдан по обвинението за престъпление по чл. 339, ал. 1 НК.

Със същата присъда подсъдимият Г. Р. Б. е признат за виновен в това, през периода от неустановена дата в началото на 2015 г. до 24.04.2015 г., на неустановено място на територията на страната, в съучастие, като помагач, с подсъдимия К. чрез отстраняване на спънки и по друг начин умишлено да е улеснил подсъдимия К. - извършител, в качеството си на длъжностно лице да поиска и да получи дар от Т. П. В. – сумата от три хиляди лева, която не му се следва, за да извърши действие по служба, като подкупът е извършен чрез изнудване посредством злоупотреба със служебното положение, поради което и на основание 302, т. 2 вр. чл. 301, ал. 1 вр. чл. 20, ал. 4 НК и чл. 54 НК е наложено наказание от три години лишаване от свобода и глоба в размер на три хиляди лева. Определен е първоначален строг режим на изтърпяване на наказанието лишаване от свобода в затвор.

Съдът се е разпоредил с веществените доказателства, приложил е чл. 59 НК и в тежест на подсъдимите е възложил разноси по делото.

С решение № 441 от 24.10.2017 г. на Софийския апелативен съд по в. н. о. х. д. № 534/2017 г. присъдата е изменена, като първоначалният режим на изтърпяване на наказанието лишаване от свобода на подсъдимия Б. е променен от строг в общ. Определянето на типа затворническо заведение е отменено. В останалата част присъдата е потвърдена.

Касационните жалби са НЕОСНОВАТЕЛНИ.

В тях се съдържат поредица от доводи, които покриват оплакване за необоснованост и представляват израз на несъгласието на жалбоподателите с възприетите по делото фактически положения, които не подлежат на преразглеждане и не могат да доведат до отмяна на въззивното решение. Въпросите какво се установява от едни или други доказателствени източници и дали фактическите обстоятелства са в съгласие със събраните и проверени по делото доказателства се решават от съда, разглеждащ делото по същество.

При установяване на фактическите обстоятелства Софийският апелативен съд не е допуснал съществени нарушения на процесуалните правила, които регулират събирането, проверката и оценката на доказателствата като елементи от доказателствената дейност, предназначени да обезпечат достоверността на изградените изводи. В изпълнение на процесуалното си задължение по чл. 314 НПК да провери изцяло правилността на присъдата, аналитично е преценявал съвкупността от материалите по делото, които са съдържали доказателствена информация за кръга от правно значимите обстоятелства. В нужната степен е аргументирал и пътя на своите разсъждения. От мотивите ясно може да се проследи, че обясненията на подсъдимите не са били пренебрегнати, а внимателно обсъдени според тяхното съдържание поотделно, съотнесени помежду си и в логическа зависимост с останалите доказателствени източници. Ето защо въззивният съд не е допуснал нарушение на принципа да формира вътрешното си убеждение на основата на обективно, всестранно и пълно изследване на всички обстоятелства по делото, като се ръководи от закона. Тезата на жалбоподателя – подсъдимия К. за пороци при изграждане на вътрешното убеждение е неоснователна. Всички възражения за необоснованост, преповторени и в касационните жалби, са били ефективно изследвани от Софийския апелативен съд, който ги е отхвърлил, излагайки пространни, ясни и точни съображения въз основа на материалите по делото. Надлежен отговор е получил и доводът на подсъдимия Б. относно времето, в което той се включил в извършеното престъпление в контекста на оспорвания общ умисъл с подсъдимия К., и доводът му за сходни действия на св. С., срещу когото обаче прокурорът не повдигнал обвинение (л. 37 от мотивите на решението). Оплакванията и в аспекта за допуснато нарушение по чл. 339, ал. 2 НПК не могат да бъдат възприети.

От съдържанието на въззивното решение не се установява противоречие в мотивите, което да създава неяснота относно последователността в осъществяваните телефонни контакти на подсъдимите със св. В..

Въз основа на възприетите фактически положения съдът законосъобразно е извел всички съставомерни признаци на престъплението по чл. 302, т. 2 вр. чл. 301, ал. 1 НК. От гледна точка на правилното приложение на материалния закон по делото също не е било допуснато нарушение. Правната квалификация е в съответствие с ППВС № 8/81 г. и чл. 21, ал. 3 НК. Наказателната отговорност на подсъдимия Б., който не е притежавал качеството „длъжностно лице“, законосъобразно е била ангажирана за участието му в престъплението като помагач на извършителя – подсъдимият К..

Неоснователни са и доводите на жалбоподателите в подкрепа на касационното основание по чл. 348, ал. 1, т. 3 НПК.

При индивидуализация на наказанието на всеки от подсъдимите за извършеното престъпление изчерпателно са били съобразявани всички доказани и релевантни по делото обстоятелства. Не са били игнорирани или подценени по своята тежест и значение (в т. ч. изтъкваните в касационните жалби) обстоятелствата, смекчаващите отговорността на подсъдимия К. (чисто съдебно минало, положителни характеристични данни по местоживее, здравословно състояние, възрастен родител, за който полага грижи) и на подсъдимия Б. (добросъвестно процесуално поведение, съдействие да изясняване на обективната истина, семейно положение). В необходимата степен е бил отчетен и конкретният принос на подсъдимия К., съизмерен с този на другия съучастник – подсъдимия Б. в общо извършеното престъпление, каквито изисквания поставя чл. 21, ал. 1 НК. Само по себе си длъжностното качество на подсъдимия К. не е послужило като основание за избора на наказанието, а специфичното изражение на посочения признак на престъплението и степента на неговото проявление. Участието на дееца в престъплението може да бъде обусловено и от подбуди, различни от стремежа да извлече имуществена облага, поради което отсъствието на реално получени пари от подсъдимия Б. не е от естество да доведе до намаляване на наказанието при условията на чл. 55 НК.

Съвкупно определената санкция на подсъдимия К. и на подсъдимия Б. отговаря на тежестта на извършеното престъпление, данните за личността и необходимостта от ефективно постигане на целите по чл. 36 НК.

Жалбите са неоснователни и решението следва да бъде оставено в сила.

По изложените съображения Върховният касационен съд, на основание чл. 354, ал. 1, т. 1 НПК

Р Е Ш И:

ОСТАВЯ В СИЛА решение № 441 от 24.10.2017 г. на Софийския апелативен съд по в. н. о. х. д. № 534/2017 г.

Настоящото решение не подлежи на обжалване.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: